

2007

Eesti Mittetulundus-
ühingute ja Sihtasutuste
Liit MTÜ

8005096
EMTAK 94991
Toompuiestee 17a,
10137 Tallinn
Majandusaasta
01.01.2007-31.12.2007

[MAJANDUSAASTA ARUANNE]

630 9630 | info@ngo.ee | www.ngo.ee

SISUKORD

Sissejuhatus: Eesti kodanikuühiskond ja EMSL aastal 2007.....	3
Vabaühenduste manifest	8
Kodanikuühiskonna Sihtkapitali kontseptsiooni väljatöötamine.....	9
Ühenduste ja omavalitsuse koostöö tugevdamine Vigala vallas	11
EKAK	12
Muu eestkostetegevus	13
5. kodanikuühiskonna konverents „Hea kodanik – projekt või eluviis?“	14
Kodanikuühiskonna aasta tegijate valimine.....	16
Koolitus.....	18
Suvekool	18
Alustavate ühenduste baaskoolituste sari	19
Trükised	19
Infoleht	20
Veebivärv www.ngo.ee ja elektroonilised infokirjad	21
Meedia.....	22
Rahvusvaheline tegevus	22
Liikmed	25
Nõukogu ja büroo.....	25
Rahastamine.....	26
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	28
TEGEVJUHTKONNA DEKLARATSIOON	28
BILANSS	29
TULEMIARUANNE.....	30
NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE	31
RAHAVOOGUDE ARUANNE	31
Raamatupidamise aastaaruande lisad	32
Lisa 1. Koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused.....	32
Lisa 2. Nõuded ostjate vastu	34
Lisa 3. Materiaalne põhivara	34
Lisa 4. Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	34
Lisa 5. Sihtfinantseerimine	35
Lisa 6. Maksunõuded ja -kohustused.....	35
Lisa 7. Tegevustulud	35
Lisa 8. Mitmesugused tegevuskulud	36
Lisa 9. Tööjõukulud	36
MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRJAD	37
Audiitori järeldusotsus	38

Sissejuhatus:

Eesti kodanikuühiskond ja EMSL aastal 2007

2007 oli kiire arengu aasta nii Eesti kodanikuühiskonnale tervikuna kui ka EMSLile organisatsioonina. Märtsis toimunud parlamendivalimistele läksid kodanikuühendused esmakordselt vastu oma manifestiga, kus esitasime ootused tulevasele Riigikogu koosseisule ja valitsusele neist sõltuvateks tegevusteks, mis aitaksid kaasa kodanikuühiskonna ja -ühenduste tugevnemisele Eestis. Selle tuks tulemuseks oli esmakordselt Eestis kodanikuühiskonna arengule pühendatud peatükk valitsuse koalitsioonileppes, mis sisaldas mitmeid manifesti ettepanekuid, veel olulisemana aga erakondade, meedia, laiema avalikkuse ja ka ühenduste endi teadlikkuse tõus kodanikuühiskonnast, selle kaudu avanevatest võimalustest, selle arengueeldustest ja -tingimustest.

Aasta jooksul jätkunud kiire majanduskasv ja elatustaseme tõus avaldasid jätkuvalt positiivset mõju ka ühendustele. Üheks ühenduste manifesti tulemuseks oli otsus Kodanikuühiskonna kapitali loomisest, mida hakatakse esialgu riigieelarvest rahastama 20 miljoni krooniga aastas. Sihtkapitali kontseptsiooni mine – senise olukorra analüüs, ühenduste ettepanekute ja ootuste ning teiste riikide sarnaste fondide kogemuste koondamine – oli EMSLi suve põhitööks, mis lõppes kontseptsiooni heakskiitmisega valitsuses sügisel ja sihtkapitali asutamisega aasta lõpus. Novembris alustas tegevust Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna mehhanismide vabaühenduste fond, mille juhendmaterjali töötas EMSL välja 2006. aastal. Samuti on vabaühendustele senisest samad tingimused aasta jooksul uueks programmiperioodiks avanema hakanud Euroopa Liidu struktuurfondides, mille eest on seisnud vabaühenduste võrgustik, mida samuti 2007. aastast koordineerib EMSL.

Mittetulundussektori tugevnemine – seda ka organisatsioonide arvu, kuid eelkõige tegutsemissootlikkuse ja professionaalsuse stabiilse kasvu näol – suurendab omakorda nii avaliku võimu, äri sektori, meedia kui ka laiema avalikkuse huvi ühenduste vastu. See avaldus muu hulgas eelkõige avaliku sektori esindajate varasemast märgatavalt suuremas osalemises EMSLi suvekoolis „Kaasamise akadeemia“ (mille kaaskorraldajaks oli seekord Riigikantselei) ja 5. kodanikuühiskonna konverentsil „Hea kodanik – projekt või eluviis?“ EKAKi põhiteemadest toimus aasta jooksul lisaks mainitud rahastamisvõimalustele edenemist eelkõige kaasamise alal, kus ministriumid määrasid kaasamise hea tava rakendamise eest vastutavad ametnikud, avati valitsuse uus osalusveeb www.osale.ee.

EMSL

Asutatud: 1991 (kuni aastani 1994 Eesti Fondide Keskus)

Liikmeid: 89 avalikes huvides tegutsevat mittetulundusühingut ja sihtasutust (31. detsember 2007)

Eesmärk: EMSL põhieesmärgiks on Eestis tegutsevate mittetulundusühingute ja sihtasutuste ühistegevuse arendamine, liikmete ühiste huvide eest seismine, ühistegevuse heade tavade tutvustamine ja rakendamine, ning avalikkuse ja oma liikmete kaasamine Eestis kodanikuühiskonna arendamisse.

Ka ühenduste tegevuse meediakajastus on tõusuteel. Kuigi jätkuvalt napib analüütilist lähenemist, leidsid aasta jooksul palju käsitlemist mitmed kohaliku tasandi planeeringutega seotud protestiaktisioonid või uudsed algatused (nagu aasta algul loodud sihtasutus Noored Kooli, eesti ja vene noorte lähendamisele keskendunud klubid jne), ka küsivad ajakirjanikud üha sagedamini ühenduste kommentaare. Kui sügisel sai palju tähelepanu Eesti Euroopa Liikumise eksjuhi rahaskandaal, ei käsitletud seda kui mittetulundussektorile omast, vaid kui konkreetse isiku poolset kuritarvitust. Enamgi veel, see tõi mitmed meediakanalid toetama ühenduste ammust soovi MTÜ-de aruannete avalikuks tegemisest äriregistris, mille eelnõu aasta teises pooles ka valmis. Kodanike aktiivsemat osalust nähakse üha enam lahendusena ühiskonna probleemidele, soov tugevama kodanikuühiskonna järele läbib eri teemadel esitatud arvamussuundumusi.

„Et arutelu oleks ka sisukas ja moraalses mõttes siduv, siis on mõistlik see korraldada uue koosseisuga.“

Riigikogu liige Evelyn Sepp (Keskerakond) põhjendab, miks jättis Riigikogu toonaste koalitsioonierakondade hääletage ära veebruaris toimuma pidanud EKAKi rakendamise arutelu (Eesti Päevaleht, 9. veebruar)

„Erakonnad on samuti kodanikuühiskonna osa ja praegune koalitsioon parandab kodanikuühenduste rahastamist.“

Riigikogu liige Kristen Michal (Reformierakond) argumenteerib plaani suurendada erakondade riigieelarvelist rahastamist (Postimees, 11. september)

Siiski kaasnevad selliste arengutega ka ohud, kus kodanikuühiskonna teemale poogitakse külge selle väärtustega mitteseotud tegevusi. Näiteks sügisel põhjendas Reformierakonna peasekretär soovi suurendada erakondade riigieelarvelist rahastamist, öeldes, et nii viib koalitsioon ellu oma lubadust kodanikuühendusi rohkem rahastada. Avaliku sektori senine suhteline huvipuudus ühenduste vastu on kohati asendumas katsetega nende tegevust oma suurema kontrolli alla saada, mille üheks näiteks olid segadused Kodanikuühiskonna sihtkapitali nõukogu liikmete määramisega aasta lõpus. Ehkki sõnades toetasid kõik erakonnad vabaühenduste manifesti põhimõtteid, esines aasta jooksul näiteid vastupidisest suhtumisest. Kui EMSL ja Avatud Eesti Fond tegid aasta lõpul avalduse õiguskantsler Allar Jõksi toetuseks, nimetas Riigikogu liige Jürgen Ligi oma ajaveebis avalduse autoreid „putinlasteks“ Veebruaris, paar nädalat enne valimisi Riigikogu toimuma pidanud traditsiooniline kodanikuühiskonna arengu arutelu jäeti aga toonaste koalitsiooniparteide hääletage ära, ettekäändel, et enne valimisi toimuv senitehtu ülevaatamine ja hindamine ei oleks uuele koosseisule „moraalselt siduv“.

Majanduskasvuga kaasnenud inflatsioon ja kiire palgatõus raskendasid ühenduste olukorda konkureerimisel parima tööjõu nimel, seda tundsime oma nahal ka EMSLis. Stabiilse ja vääriliselt tasustatud töötajaskonna nappus on kindlasti üheks ühenduste arengut takistavaks teguriks. Ka ei jaotu sektori eespool mainitud tugevnemine kindlasti ühtlaselt kõigi ühenduste peale, vaid jätkub kihistumine, kus tugevamad ja silmapaistvamad ühendused arenevad kiiresti, suutes kaasata oskusi, teadmisi ja teisi ressursse nii avalikust kui ka äri sektorist ning rahvusvahelistest organisatsioonidest; samas kui suurel osal napib oskusi ja võimalusi oma elujõulisuse ja tulemuslikkuse tagamiseks. Siiski võib ka siin märgata teatavat ülekandumisefekti, kus kiiremini arenevate organisatsioonide rakendatavaid praktikaid võetakse üle ka teiste ühenduste poolt.

EMSLi 2007. aasta õnnestumiste poolele jäid kindlasti duste manifest, Kodanikuühiskonna sihtkapitali kontseptsiooni koostamine, esimene suurem katse kohalikul tasandil tegutsevate ühenduste ja kohaliku omavalitsuse koostöö edendamiseks Vigala valla koostööprojekti näol, samuti meie traditsiooniliste suurürituste nagu kodanikuühiskonna konverentsi, suvekooli ja Aasta tegijate auhindade üleandmise edukas läbiviimine. Need tegevused aitasid ka kujundada EMSLi „nägu“ nii ühenduste, avaliku võimu kui ka laiema avalikkuse jaoks. Stabiilselt on suurenenud EMSLi liikmeskond, mis aasta lõpuks kasvas 89 organisatsioonile, üle mitme aasta ei olnud ühtegi väljaastujat ega -arvatut. Rahastamise osas õnnestus suurendada omateenitud tulu osakaalu oluliselt kasvanud eelarves 36 protsendini (32% tuli valitsuselt, 23% fondidelt ja 9% muudest allikatest), mis vähendab sõltumist projektirahastusest ning tagab suurema vabaduse. Olulisematest eesmärkidest ei õnnestunud saavutada EKAKi büroo moodustamist, eelkõige töötajate vähesuse tõttu jäid teostamata ideed ühenduste juhtimiskoolituste programmist ning liikmete arendusprogramm, millega jätkame tegevust 2008. aastal.

Organisatsiooni sisse vaatavatest tegevustest oli EMSLi jaoks 2007. aastal olulisemaid lähiaastate strateegia väljatöötamine, millega alustasime juba 2006, korraldades liikmeküsitluse ja esimesed sel-lealased arupidamised. Senised strateegilised suunad olid kinnitatud aastateks 2005-08 ning kuigi enamik neist on jätkuvalt olulised, vajavad need kodanikuühiskonna viimaste aastate kiire arengu tingimustes ülevaatamist ja täpsustamist ka selles osas, mis just on EMSLi roll nende saavutamisel. Siin on mitmeid valikukohti.

Esiteks tasakaal avalikes huvides ja liikmesorganisatsioonina tegutsemise vahel. EMSLi tegevuste põhiohk 2007. aastal oli kindlasti arenguprogrammi tegevustel, mis ei ole suunatud üksnes meie liikmete, vaid kogu kodanikuühiskonna ja mittetulundus-sektori tugevdamisele. Usume, et just sellises sektori ühishuvide koondamises ja esindamises seisneb peamine vajadus EMSLi järele, millest kokkuvõttes võidavad kõige enam ka EMSLi liikmed.

Teine valikukoht on tegevuste fookustamises kodanikuühenduste või ka teiste ühiskonnasektorite arendamisele. Tugevaks kodanikuühiskonnaks ei piisa tugevast kolmandast sektorist, vaid vajalik on, et heade kodanikena toimiksid kõigi ühiskonnasektorite esindajad. Seetõttu on meie tegevuste oluliseks sihtrühmaks ka avaliku võimu esindajad, nii poliitikud kui ka ametnikud, nii üleriigilisel kui ka kohalikul tasandil, samuti meedia, õpetajad, ka ettevõtted, kelle kõigi tegevusest sõltub kodanikuühiskonna areng.

Kolmas dilemma on seotud valikuga tegevuste laiaulatuslikkuses. EMSL ei tegele valdkondlike küsimustega, milleks on olemas eraldi organisatsioonid, vaid temadega, mis on olulised kõigile ühendus-

EMSL 2007: MIS LÄKS HÄSTI?

EMSL ja ühiskond:

- Vabaühenduste manifest
- Kodanikuühiskonna sihtkapitali kontseptsioon
- Vigala koostööprojekt
- Suurürituste (konverents, suvekool, aasta tegijad) õnnestunud läbiviimine

EMSL organisatsioonina:

- Liikmeskonna stabiilne kasv
- Omateenitud tulu suurenemine eelarves

EMSL 2007: MIS JÄI PUUDU?

EMSL ja ühiskond:

- EKAKi büroo moodustamine
- Avalike teenuste teema edasiviimine
- Ühenduste juhtimiskoolituste programmi käivitamine
- Töö venekeelsete ühendustega

EMSL organisatsioonina:

- Töötajate nappus ja suured töökoormused
- Liikmete arendusprogrammi käivitamine ja liikmete omavahelise suhtlemise edendamine
- Rahastajate ringi laiendamine

EMSLi STRATEEGILISED SUUNAD 2005-2008

Ühiskonna tasandil:

- Osaleda EKAKi tegevuskava elluviimisel
- Arendada Eesti vabaühendusi
- Hoida kõrgel kolmanda sektori mainet.

Organisatsiooni tasandil:

- Olla erinevaid ühendusi kaasav laiapõhjaline liikmesorganisatsioon
- Seista oma liikmete ühiste huvide eest koostöös avaliku ja erasektoriga
- Käivitada stabiilsed meediaväljundid EMSLi ja kolmanda sektori tegevuste kajastamiseks
- Hoida organisatsioonina majanduslikku ja poliitilist sõltumatust, tunnustades ühiskonnaliikmete mitmekesisust ning eriarvamusi
- Olla partneritele ja kolmanda sektori liikmetele kvaliteetseks ja tunnustatud eeskujuks oma töös, teenustes ja juhtimises kui sõbralik, hooliv ja ühendusi siduv organisatsioon.

tele, sõltumata tegevusalast – näiteks kaasamine, rahastamine, nuste üleandmine, statistika jne. Ent ka see loetelu on veel piisavalt lai, lisaks tegutseme korraga nii eestkoste- kui ka teenuseid pakkuva organisatsioonina. Leiame siiski, et eestkoste ja teenuste pakkumine täiendavad teineteist: viimane hoiab sidet nõ. rohujuuretasandiga, annab vajalikku infot ning võimaldab lahendada konkreetset organisatsioonide probleeme, eestkoste saavutada aga süsteemseid muutuseid. Küll võib siin olla lahenduseks uute organisatsioonide tekkele kaasaaitamine, mis keskenduksid mõnele konkreetsele horisontaalteemale, näiteks nagu Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskus edendab vabatahtliku tööga seotud küsimusi, Heateo Sihtasutus sotsiaalset ettevõtlust jne.

Neljandaks, tasakaal Eesti ja rahvusvahelise tegutsemise vahel. Jätkuvalt on EMSLi kogemused ja ekspertiis rahvusvaheliselt kõrgelt hinnatud – mitmete organisatsioonidega, eelkõige Inglismaal, toimub meil pea igakuine suhtlemine ja vastastikune nõuandmine; EMSLi esindajad pidasid 2007. aastal kümmekond ettekannet rahvusvahelistel konverentsidel ja seminaridel, mis on ka enam-vähem maksimum, mida praeguste jõududega suudame. See võimaldab meil püsida kursis arengute, ideede ja praktikatega teistes riikides ning kasutada neid oma töös, samuti aga aidata teistel maadel õppida Eesti kogemustest. Samas on vajalik ka siin – eelkõige piiratud tööjõu tingimustes – jälgida, et meie tegevuste esmaseks sihiks on ikkagi Eesti kodanikuühiskonna areng ning rahvusvaheline tegutsemine peab toetama seda, mitte vastupidi.

Selliste arutelude tulemusena oleme jõudnud täpsustatud visiooni, missiooni ja strateegiliste eesmärkideni, mille pakume kinnitamiseks 2008. aasta üldkoosolekule. EMSLi visiooniks on läbimõeldud ja aktiivsel osalusel põhinev kodanikuühiskond, kus inimestel on soov, võimalused ja oskused positiivseid muutusi ellu viia. EMSLi missiooniks avalikes huvides tegutsevate vabaühenduste huvide kaitsjana on seejuures arendada ühenduste tegevust toetavat keskkonda ja tugevdada ühenduste suutlikkust selles keskkonnas tulemuslikult tegutseda. Sellest tulenevalt näeme vajadust keskenduda kolmele tegevussuunale: esiteks, kodanikualgatust soodustavate väärtuste edendamine ühiskonnas (kodanikuühiskonna-alased diskussioonid, avalikud üritused, ühenduste läbipaistvus ja vastutavus, ise eeskujuliku organisatsioonina toimimine), teiseks võimaluste loomine nende väärtuste realiseerimiseks (õiguslik keskkond, koostööpraktikate edendamine mittetulundus- ja teiste ühiskonnasektorite vahel), ning kolmandaks, oskuste tugevdamine nende võimaluste ärakasutamiseks (koolitused, nõustamine, õppematerjalide väljaandmine).

ARENGUPROGRAMM

Vabaihenduste manifest

2007. aasta olulisemaks tegevuseks EMSLi jaoks oli vabaihenduste manifest, millega ühendused esitasid märtsis valitud Riigikogu koosseisule ja tulevasele valitsusele ettepanekud avalikust sektorist sõltuvateks tegevusteks, mis aitaksid kaasa kodanikuühiskonna ja –ühenduste tugevnemisele. Tegu oli esimese korraga, kus kolmas sektor võttis aktiivse rolli, esitades omapoolsed ootused, mitte galt hinnates parteide pakutavaid programme. Manifesti rahastasid Avatud Eesti Fond ja Balti-Ameerika Partnerlusprogramm, projekti juhtis Marit Otsing.

Enne valimisi kutsus EMSL erakonnad ühendustega kohtuma ja kodanikuühiskonna arengu küsimusi arutama.

Ettevalmistavad arutelud, nii kohtumiste kui ka Interneti teel, sid küll juba 2006. aasta suvel, kuid laiemalt avalikkusele esitati manifesti 26. jaanuaril, mil see ilmus ka lisalehena Eesti Päevalehe ja Postimehe vahel. Sellele eelnesid detsembris ja jaanuaris mised kõigi suuremate erakondade esindajatega, kus ettepanekuid tutvustati, selgitati ning arutati. Veebruariks, peamiseks kampaaniaürituste kuuks, moodustasime üle-eestilise võrgustiku ühendustest, kes esitasid kandidaatidele manifesti kohta küsimusi nii kohtumistel kui ka e-posti teel. Samuti korraldasime erakondade debati „Mida on Eesti kodanikuühiskonnal oodata uelt Riigikogult?“, ilmus ka teine erilehe „Manifest“ number. Põhjalikuma ülevaate kogu protsessist ja materjalidest leiab www.ngo.ee/manifest.

„EMSLi algatus oli ülimalt süm-paatne, mis langes viljakale pinnale. Tegelikult tabati selle-ga ära Eesti riikluse alglatend. Pool sajandit omavalitsusko-gemust õpetas eestlastele, mis on kodaniku-ühiskond, õpetas, mis on demagoogia ja mis on demokraatia, mis on mõistlikud kompromissid. Ilma selle ko-gemuseta ei oleks olnud võima-lik Eesti riiki luua. Ta õpetas veel seda, kuidas meisterlikult vastu seista, kui vaja, keskvõi-mu rumalatele otsustele või survele. Täpselt sama suur roll on olnud Eesti seltsiliikumise kogemusel, kus raskuste kiuste, nii kui mõni uks või võimalus vabanes, seda ka jõuliselt kasu-tati. Tänu sellele ei arenenud mitte ainult eesti kultuur, vaid seltsid koos ühistgevusega vii-sid selleni, et äärmiselt lühikese ajaga maailmaajaloolises mas-taabis – kahe inimpõlvega – muutus Eesti talupoeg pärisor-jusliku mõisamajanduse tööta-jast maailmaturu konjunktuuri arvestavaks tootjaks.“

Aadu Must, Riigikogu liige (Keskerakond), EKAKi elluviimi-se ja kodaniku-ühiskonna arute-lul Riigikogus 13. detsembril

MANIFEST

1. märts 2007 WWW.OL.EE/MANIFEST

Headete mõtete manifest

Järgmistel lehekülgedel:

Jüri Musta eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid
 riigiteid. (lk 2)

Maria Jüri-Gea eest
 (Ei peaks) hoida peev-
 simeid ühiskonnas.
 (lk 4)

Vilja Pärli eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 6)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 7)

Prüti Põlle eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 8)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 10)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 11)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 12)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 13)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 14)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 15)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 16)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 17)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 18)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 19)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 20)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 21)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 22)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 23)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 24)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 25)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 26)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 27)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 28)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 29)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 30)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 31)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 32)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 33)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 34)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 35)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 36)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 37)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 38)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 39)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 40)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 41)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 42)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 43)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 44)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 45)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 46)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 47)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 48)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 49)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 50)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 51)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 52)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 53)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 54)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 55)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 56)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 57)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 58)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 59)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 60)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 61)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 62)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 63)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 64)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 65)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 66)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 67)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 68)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 69)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 70)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 71)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 72)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 73)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 74)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 75)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 76)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 77)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 78)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 79)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 80)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 81)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 82)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 83)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 84)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 85)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 86)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 87)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 88)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 89)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 90)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 91)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 92)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 93)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 94)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 95)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 96)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 97)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 98)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 99)

Andri Kõrre eest
 (Ei peaks) hoida
 üht aega mitmeid sõltus-
 funktsionaalseid riigiteid.
 (lk 100)

„Valimiskäitumises oleks aeg jõuda tagasi asjade olemuseni – selleni, et riik on kodanike kokkuleppe, mida valitakse juhtima kõige usaldus-väärsemad kaas-kodanikud – need, kellest võib uskuda, et nad antud lubadusi ja sõlmitud kokkuleppeid järgivad. Seepärast, kel Manifesti tekst kodus – ära pane seda koos muu valimiseelse propa-gandaga kõrvale, vaid loe läbi ja mõtle selle peale, mis erakon-nast võiks tegelikult loota poliit-ikute ja kodanike vahelise koostöö arendajat.“

Juhan Kivirähk, sotsioloog, Vi-kerradios 2. veebruaril

Manifesti 19 ettepanekut jagunesid kolme teema vahel: otsused remaks (kaasamine), kodanikud teadlikuks ja aktiivseks (kodanirikud ja vabatahtlik tegevus) ning ühendused elujõuliseks (rahastamine ja statistika). Aprillis Reformierakonna, Isamaa ja Res Publica liidu ning Sotsiaaldemokraatliku erakonna vahel sõlmitud koalitsioonileppes oli esmakordselt Eestis eraldi peatükk kodanikuühiskonna küsimustele, milles ka viis manifestis esitatud ettepanekut. Kuid manifesti tähtsus ei piirdu ainult sellega.

Lisaks on oluline, et üle poole aasta kestnud protsess tugevdas Eesti vabaühenduste ühtekuuluvustunnet, andis võimaluse ühiselt läbi mõelda, mis on need asjad, mis kodanikuühiskonna arengut Eestis mõjutavad. Kirjutamises osales aktiivselt mitukümmend ühendust. Neid, kes andsid mõne mõtte või kommentaari, oli sadades. Nende arv, kes olid kaasatud läbi katusorganisatsioonide või võrgustike, ulatus juba üle tuhande.

Samuti tõi manifest kodanikuühiskonna võimalused ja arenguvajadused selgemalt poliitikute, meedia ja avalikkuse tähelepanu alla. Kohtumised erakondadega olid harivad mõlema poole jaoks, avalikkuse suur tähelepanu sundis ka poliitikuid teemat tõsiselt võtma. Lisaks sellele, et erilehtede koostamisel osales vabatahtlikuna mitmeid Eesti tippajakirjanikke, oli kogu manifesti mediakajastus suurem kui ühelgi varasemal EMSLi ettevõtmisel – uudiseid, intervjuusid ja arvamusi ilmus ajalehtedes, Internetis, raadios ja televisioonis.

Veel annab manifest kõigile soovijatele mõõdupuu, mille alusel hinnata, kuidas uus Riigikogu ja valitsus kodanikuühiskonda arendavaid tegevusi ellu viivad. Enne valimisi kogus EMSL erakondadelt vastused manifesti iga punkti kohta, esimene vahekokkuvõte tehti novembrikuisel kodanikuühiskonna konverentsil.

Viimaseks, protsess oli õpetlik ka EMSLi jaoks. Saime kinnitust, et selliste manifestidega maksab jätkata, mitte ainult parlamendi-, vaid ka kohalike ja Europarlamendi valimiste eel. Õppetunniks on see, et edaspidi peaksime alustama varem (praegu valmis manifest siis, kui ka erakondade programmid olid juba enam-vähem paigas), samuti oleme kogemuste võrra rikkamad ühenduste koostöö koordineerimisel protsessi käigus, mida saab edaspidi kindlasti paremini koordineerida.

Kodanikuühiskonna Sihtkapitali kontseptsiooni väljatöötamine

Teine suurima mõjuga tegevus kasvas otseselt välja manifestist – ühe selle ettepanekuna jõudis koalitsioonileppesse Kodanikuühiskonna sihtkapitali moodustamise otsus, mille eest olid ühendused seisnud juba alates 2001. aastast. Pärast valitsuse tööprogrammi

kinnitamist kuulutas Siseministerium kevadel välja konkursi kontseptsiooni koostamiseks, mille EMSL võitis. Projekti asus EMSLis juhtima Agu Laius.

Sihtkapitali esimene aruteluforum juunis Tallinnas. Plaane tutvustavad Urmo Kübar ja Agu Laius.

Kontseptsiooni juunist septembrini kestnud koostamise eesmärgiks seadsime koondada ühenduste arvamusi praegustest vajakajäämistest riigipoolses rahastamises ning ootuseid võimalikele lahendustele. Pakkusime aruteluks välja kümme alternatiivi nii rahastamise valdkondade kui ka fondi juriidilise vormi kohta, samuti ülevaate olemasolevatest riiklikest rahastamisvõimalustest ühendustele ning teiste riikide sarnaste fondide kogemustest.

Toimus kuus avatud arutelukoosolekut, kus osales kokku paarsada inimest, ning kohtumised 15 katus- ja ekspertorganisatsiooniga, kommentaare koguti ka Interneti vahendusel (mh. avati sellega valitsuse uus osalusveeb www.osale.ee), kontseptsiooni tutvustati EMSLi suvekoolis ja veel mitmetel üritustel. Augustist septembrini toimusid konsultatsioonid ka Riigikogu erakondade, ministeriumide ja EKAKi ühiskomisjoniga, mille tulemusel valminud kontseptsiooni kiitis valitsuskabineti nõupidamine heaks 25. oktoobril.

KÜSK alustab tegevust 2008. aastast, vastavalt koalitsioonileppele antakse riigieelarvest fondile aastas 20 miljonit krooni. KÜSKI fookusteks saavad mittetulundusühenduste võimekuse arendamine nii kohalikul kui ka üleriiklikul tasandil EKAKi rakendamiseks ning uuenduslike kodanikuühiskonna-alaste programmide ja projektide läbiviimine. Just need on valdkonnad, mis seni riigi poolt valdkond-

KODANIKUÜHISKONNA SIHTKAPITAL

Saavutamaks oma eesmärgi ühenduste suutlikkuse tõstmisel kodanikuühiskonna arendamiseks ja kodanikuaktiivsust soodustava keskkonna kujundamiseks, on KÜSKI fookusteks:

1. Mittetulundussektori institutsionaalne arendamine nii üleriigilisel kui ka piirkondlikul tasandil ning organisatsioonide ja –võrgustike tegevuse toetamine EKAKi rakendamisel, edendamaks ühenduste suutlikkust olla partneriks avalikule võimu institutsioonidele.

2. Uuenduslike kodanikuühiskonna alaste programmide ja projektide läbiviimine: uurinud, arendusprojektid, uute teadmiste rakendamine, rahvusvahelise kodanikuühiskonna alase arengu kogemuste omandamine ja levitamine, ühenduste vajalike koostööstruktuuride käivitamine.

(Kodanikuühiskonna sihtkapitali kontseptsioonist)

Loe lähemalt:
www.ngo.ee/sihtkapital

like projektide rahastamise kõrval on kõige vähem tähelepanu pälvinud, mis aga oluliselt pärsib ühenduste suutlikkust tulemuslikult tegeutseda.

EMSLi seos KÜSKiga lõppes kontseptsiooni valmimisega, edaspidi keskendume „valvekoera“ rollile, jälgides kolmanda sektori vaatenurgast, et loodud fond oma eesmäärke saavutaks.

PEAMISED JÄRELDUSED VIGALA KOOSTÖÖPROJEKTIST:

- Koostöö eelduseks on usaldus, alustada tuleb teineteise tundma-õppimisest
- Koostöö loomine vajab aega
- Koostöö aluseks on partnerite vajaduse tundmine
- Koostöö loomiseks ja hoidmiseks peab omavalitsus panustama
- Koostöö nõuab läbimõeldud kommunikatsiooni
- Koostöö ei saa seisneda pelgalt jutu puhumises
- Koostöö vajab läbimõeldud vormi

Loe lähemalt:

www.ngo.ee/vigala

Ühenduste ja omavalitsuse koostöö tugevdamine Vigala vallas

BAPPI toetusel aitasime esimesel poolaastal kaasa ühenduste ja külade ning vallavalitsuse koostöö tugevdamisele Vigala vallas. EMSLi jaoks oli see esimene nii põhjalik kokkupuude kohaliku tasandi koostööga, mida loeme aga kindlasti oluliseks tegevussuunaks ministriumide ja ühenduste koostöö kõrval. Projekti juhtis EMSLis Eha Paas.

Meie eesmärgiks oli luua mõtestatud koostööd, mis jääks püsima ka pärast meie lahkumist. Seetõttu võtsime teadlikult enda rolliks üksnes nõu andmise ja abistamise, samas kui aktiivne roll on projektis ikkagi kohalikel inimestel. Kohalike eestvedajatega koos leidsime, et alustada on vaja ühenduste ja vallavalitsuse inimeste vastastikusest tundmaõppimisest, milleks andis hea võimaluse kokku viiel laupäeval valla küldes korraldatud ühised ringsõidud. Nende käigus kogutud ideed edasisteks koostöövõimalusteks arutati läbi koosolekutel.

Üks viiest veebruaris-märtsis toimunud laupäevasest ringkäigust Vigala mail, kui külaaktivistid ja vallajuhid oma tööpõlluga tutvumas käisid.

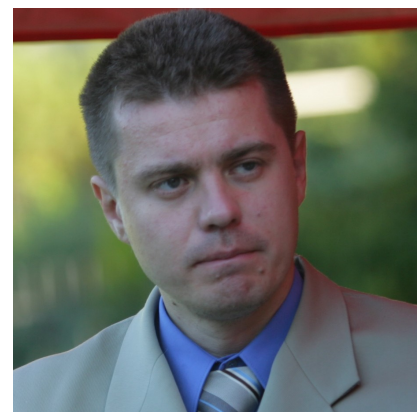
Mõned arutelu käigus välja tulnud probleemid sai kiiresti lahendada – näiteks otsustati valla lehte kõigile vallaelanikele postitama hakata, tagamaks paremat informeeritust. Teised probleemid – teks teede olukord, investeeringud jms – nõuavad pikemat läbiarutamist ja püsivat koostööd, milleks moodustati juunis külade laud. Peame oluliseks ka seda, et selle otsuseni jõuti loomulikult teel projekti käigus, mitte ei alustatud sellise institutsiooni loomisest – püsiv koostöö nõuab aega, et tekiks arusaam ja veendumus selle olemusest ja vajalikkusest. Kuigi alustatud tegevused suvel ootuspäraselt soikusid, jätkati sügisel juba ilma EMSLi osaluseta.

Meie jaoks oli Vigala projekt võimalus saada praktilisi kogemusi tööst kohalike ühenduste ja omavalitsusega. Õpitut kirjeldasime ja analüüsisime Kodukandi kogumikus „Ühenduste ja omavalitsuste koostööst“ ilmunud artiklis, projekti käiguga saab tutvuda ka www.ngo.ee/vigala. Aasta teisel poolel osalesime nõustajana ka Tartus, kus ühendused ja linnavalitsus kavandavad arengukava koostöö tugevdamiseks.

EKAK

Viieaastaseks saanud Eesti Kodanikuühiskonna Arengukontseptsiooni (EKAK) rakendamist 2007. aastal iseloomustas rohkem plaanide tegemine kui aktiivne elluviimine. EMSLi 2006. aasta lõpul koostatud auditi soovitustest õnnestus realiseerida ühenduste ja valitsuse ühiskomisjoni koosseisu reform: senise erineva tasemega ametnike asemel esindavad ministeeriume komisjonis nüüd viis kantslerit ja üks asekancler, samuti toimus muutuseid ühenduste poolel. Erinevate arusaamade tõttu Siseministeeriumiga on aga endiselt moodustamata EKAKi rakendamise eest vastutavad üksused.

EKAKi sisulistest eesmärkidest toimus arenguid kaasamise, statistika, rahastamise, kodanikuhariduse ja vabatahtliku tegevuse alal. Ministeeriumides määrati kaasamise hea tava rakendamise eest vastutavad koordinaatorid, suvel avas valitsus uue osalusveebi www.osale.ee, endiselt on aga kaasamise hea tava valitsuse poolt ametliku dokumendina heaks kiitmata. Statistika alal jõuti eelnõu ettevalmistamiseni, mille vastuvõtmisel Riigikogus saavad mitetulundusühingute aastaaruanded 2010. aastast registris avalikult kättesaadavaks. Rahastamise valdkonna saavutusteks on lisaks KÜSKi loomisele otsus 2008. aasta jooksul töötada välja ministeeriumideüleised ühised põhimõtted ühenduste rahastamiseks, samuti koostas EMSL aasta teises pooles rahastamise hea tava eelnõu. Vabatahtliku tegevuse arengukava rakendamiseks otsustati 2008. aastaks eraldada miljon krooni. Kodanikuhariduse arengukava väljatöötamisega tegeles Avatud Eesti Fond, kuid selle valmimine jäi 2008. aastasse.

„Väga mõistlik on esiteks see algatus, et muuta ja täiendada regionaalministri pädevust, pannes talle selge vastutuse kodanikuühenduste valdkonna eest, teiseks see, et luua ka ministeeriumi juurde rakendusüksus, kes sellega tegelema hakkaks. Kuid sellele peab kindlasti olema ka vaste rakendusüksuse näol kodanikuühenduste poolt, muidu me jällegi ei tekita eeldat dialoogi probleemide lahendamisel ja sisuliste otsuste ettevalmistamisel.“

Urmas Reinsalu, Riigikogu kodanikuühiskonna toetusgrupi esimees (IRL), EKAKi elluviimise ja kodanikuühiskonna arutelul Riigikogus 13. detsembril

Olulisi arenguid ei toimunud avalike teenuste üleandmise teemal. Töötasime ideega luua teenuste üleandmise veebikeskkond, kuhu koonduks info potentsiaalsetest teenuseosutajatest ning üleantavatest teenustest ning kus pakutaks nõustamist üleandmise läbiviimiseks, kuid tulemusteni veel ei jõudnud.

Üle aasta Riigikogus toimuv EKAKi rakendamise avalik arutelu riiklikult tähtsa küsimusena oli algselt määratud toimuma veebruaris, kuid toonaste koalitsioonierakondade häältega otsustati see enne valimisi ära jätta. EMSL reageeris sellele nõrdimust väljendanud avaldusega ning tagantjärele võime öelda, et tõenäoliselt sai teema tänu parteide sellisele otsusele hoopis rohkem avalikkuse tähelepanu kui õigel ajal toimunud kuulamine oleks saanud. Arutelu toimus lõpuks detsembris – kõigepealt kolme Riigikogu komisjoni ühisistungil, kus esinesid ettekannetega ka ühenduste esindajad, ning seejärel Riigikogu suure saali aruteluna. Ettekanded ja arutelu stenogramm on saadaval www.ngo.ee/ekak.

Muu eestkostetegevus

Lisaks nimetatutele koostas EMSL liikmeid ja teisi ühendusi kaasates seisukohad mittetulundusühingute ja sihtasutuste seaduse muutmise eelnõule, millega täpsustatakse eelkõige ühenduste juhtimisega seotud küsimusi. Samuti töötas EMSLi esindajana Alari Rammo aasta algul loodud tulumaksusoodustusega ühenduste nimekirja ekspertkomisjonis maksuameti juures, mis hindab maksuhalduri eelotsuseid peamiselt ühenduste avalikes huvides tegutsemise määratlemise osas.

Aasta algusest hakkasime haldama vabaühenduste eurofondide-teemalist koostöövõrgustikku, mille lõi 2006. aastal Eesti Roheline Liikumine. Võrgustikku kuulub 22 üleriigilist ühendust, neist seitse liitus 2007. aasta jooksul, lisaks hoiavad kümned organisatsioonid end toimuvaga kursis listi ja kodulehe vahendusel, ilma aktiivselt kaasa rääkimata. Võrgustiku tegevuse eesmärgiks on levitada infot ja kaitsta ühenduste huve eurofondide rakendamisel. EMSLis vedas seda tööd Agu Laius, tegevusi rahastas Avatud Eesti Fond (teavitusürituste korraldamisel ka erinevad ministeeriumid)

Oluliseks võrgustiku töö tulemuseks on kõiki rakenduskavasid ja meetmeid läbivate horisontaalteemade (sh. kodanikuühiskonna arendamine) kajastamine riiklikus struktuurivahendite kasutamise strateegias, rakenduskavade tasandil eraldi peatükkides (iga prioriteetse suuna all on kirjeldatud iga horisontaalteema mõju vastavale suunale) ja rakenduskavade rakenduspeatükkides (sätestatud horisontaalteema arvestamine rakenduskava elluviimisel meetmete tasandil). See tähendab, et iga projekti hindamisel lähtutakse ka sellest, mis mõju avaldab see näiteks kodanikuühiskonna arengule.

Teiseks oluliseks tulemuseks on ühenduste aktiivne esindatus koduskavade, prioriteetsete suundade seirekomisjonide ja meetmete juhtkomisjonide koosseisus. Neis osalemine on töömahukas, kuid selle tulemusel on osutunud võimalikuks kaitsta ühenduste huvisid EL toetuste eraldamisel. Näiteks MAK raames käivitatud LEADER programmis saavad ühendused omaosaluse katta vaba-tahtliku töö kaudu. Mitmes meetmes on saavutatud piisavalt suu-avatud taotlusvoorude korraldamine. Arengukavade meetmete pal-jud riiklikud programmid arvestavad realiseerimisel ka ühenduste kaasamisega. Samuti võib üheks tulemuseks lugeda, et 2008. aastast hakkab võrgustiku tööd rahastama Rahandusministeerium.

5. kodanikuühiskonna konverents „Hea kodanik – projekt või eluviis?“

Eesti Väitlusseltsi juhataja Katrin Viru naudib konverentsi ettekandeid.

Üle aasta toimuvad kodanikuühiskonna konverentsid on kahepäevased siinse kodanikuühiskonna-alase mõtte eestvedamise foorumid, kus kohtuvad ärksamad vabaühenduste ja ettevõtete liidrid, kohaliku ja riigi tasandi ametnikud ja poliitikud, ühiskonnateadlased, tudengid, õpetajad, ajakirjanikud – muutuste eestvedajad ühiskonnas. Seekordse, arvult viienda konverentsi „Hea kodanik – projekt või eluviis?“ keskmes olid üksikisikud, nende võimalused ühiskondlike muutusi luua ja nendes osaleda. Konverents toimus 22.-23. novembril Tallinnas, osales 284 inimest (osalejate nimekiri www.ngo.ee/257)

KONVERENSI KOLM TULEMIT

Hea kodanik teab, et kõigil tema tegevustel on nii ühiskondlik, majanduslik kui ka keskkondlik mõju, ning ta hindab oma edukust kõigest kolmest lähtudes. Seda pidasime silmas ka konverentsi puhul.

Meie ühiskondlikuks eesmärgiks oli edendada kodanikuühiskonna-alast mõtet Eestis, tuues selleks kokku spetsialistid ja praktikud nii Eestist kui mujalt, analüüsima praegust olukorda, sõnastamaks edasise eesmärgi ja leidmaks teid nende saavutamiseks.

Majanduslik mõju tähendab, et me suhtume säästvalt vahenditesse ja rahasse, mis meile konverentsi korraldamiseks on usaldatud. Mõni asi on kallim, aga selle kasutamine põhjendatud kas parema ühiskondliku või keskkondliku mõjuga: näiteks õiglase kaubanduse kohv ja tee, ökotoit, taastoodetud paber. Teised võimaldavad liisaks majanduslikule kokkuhoiule säästa ka keskkonda: näiteks konverentsi materjalide osalejatele paljundamise asemel levitasime neid elektrooniliselt, konverentsi trükise ühendasime EMSLi infolehega, üks USA lektor esines kohaletulemise asemel telefoni teel.

Esmakordselt mõõtsime ka konverentsi süsinikjalajälge, milleks sel korral tuli 58 tonni (eelkõige välismaalt lennukiga tulnud osalejate arvel).

„Igatahes... öösel jõudsin ma tagasi koju ning neljapäeval hakkasin sõitma Eesti pealinna Tallinnasse, mis on siis nagu... mine Soome ja keera paremale.

Mind kutsus Eesti Mittemtulundusühingute ja Sihtasutuste Liit, üks vähestest rahvuslikest võrgustikest, kes on kokku leppinud oma vastastikutest suhetes valitsusega. Teine selline organisatsioon on NCVO Suurbritannias, kelle esindaja Oliver Henman oli samuti siin, 5. Eesti kodanikuühiskonna konverentsil (kus ma pidasin peakõne Eesti presidendile ees!)

Mõelge sellele – mõlemas riigis on strateegilised kokkulepped valitsuse ja kolmanda sektori vahel. Eestis öeldakse selle kohta EKAK, Suurbritannias Compact. Mina ütlen, et see on tulevik.“

Konverentsi peaesineja, DC Central Kitchen (USA) president Robert Egger oma blogis www.robtegger.org/blog

Eelmise konverentsi vaatljad Aivar Roop ja Ivi Proos teevad kokkuvõtet vahepealsetest arengutest Eesti kodanikuühiskonnas.

Konverentsi esimene päev keskendus kodanikuühiskonna arengu lüüsile aastal 2007 Eestis ja maailmas. Peaesinejateks olid president Toomas Hendrik Ilves, USA sotsiaalne ettevõtja Robert Egger, Norra vabaühenduste katusorganisatsiooni juht Birgitte Brekke, Johns Hopkinsi ülikooli professor Wojciech Sokolowski, lisaks majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi kantsler Marika Priske, politoloog Veiko Spolitis, ettevõtja Rainer Nõlvak, sotsioloog Ivi Proos, lavastaja Jaanus Rohumaa, EMSLi juhataja Urmo Kübar, Rootsi suursaadik Dag Hartelius, ning Thor-Sten Vertmann (Eesti Töandjate Keskkliit) ja Aivar Roop (Hansapank).

Teise päeva põhirõhk oli kuuel temaatilisel arutelul töörühmades: vabaühenduste ja avaliku võimu suhted, kohalik koostöö, integratsioon, vabaühenduste juhtimine, ettevõtete ühiskondlik vastutavus, keskkonnasäästlik toimimine. Teiste hulgas esinesid Oliver Henman (NCVO), Caroline Neligan (GuideStar International), Hille Hinsberg (Riigikantselei), Tarmu Tammerk (Rahvusringhääling), Urmas Reinsalu (Riigikogu), Helo Meigas (Hansapank), Tarmo Leppoja (EAS), Jaan Aps (Heateo Sihtasutus), Kristina Mänd (EMSL), Juhan Peedimaa (Triip), Maire Vilbas (Ridala vald), Tuulike Mänd (TVK), Maido Nõlvak (Ida-Eesti Päästkeskus), Elina Rääsk (CSR Foorum), jt. Töörühmades arutati toimunud ja mittetoimunud praktikate üle ning sõnastati vajalikke tegevusi tulevikuks, lisaks leppisid osalejad kokku igaüks ühe konkreetse kohustuse võtmises endale vastaval teemal. Pärastlõunases debatis arutasid riigi ja vabaühenduste koostöö teemal regionaalminister Vallo Reimaa, Riigikogu liige Kadri Must, Heateo Sihtasutuse juht Artur Taveere ja PRAXISE juht Ain Aaviksoo.

Konverentsi ettekanded, videoklipid, arutelude kokkuvõtted ja muud materjalid on kõigile kättesaadavad www.ngo.ee/konverents/kava.

Lisaks toimus konverentsi eel kaks lisaüritust: Norra ja EMP vabaühenduste fondi tutvustus ning Norra ja Eesti ühenduste koostööpäev, ja Tartu Ülikooli eetikakeskuse arutelu väärtuskasvatusest ühiskonnas. Nii lisaüritused kui ka konverents ise järgisid kolmekordse tulemi põhimõtet: nii majanduslikult kui ka keskkondlikult säästev toimimine (uuendusena arvatati konverentsi ökoloogiline jalajälg), õiglase kaubanduse ja mahepõllumajanduse toodete kasutamine jne; neid põhimõtteid teadvustati aktiivselt ka osalejatele, et nad kasutaksid neid ka oma üritustel.

Nii konverentsi kui ka lisaürituste osalejate tagasiside oli eriti positiivne. Toodi välja nii kogutud uusi teadmisi kui saadud uusi ideid, samuti kiideti õhkkonda ja kasutatud uudseid meetodeid (aktiivsed arutelud, mobiilhääletused, kolmekordse tulemi arvestamine ja teadvustamine jne), ladusat korraldust jms.

Kodanikuühiskonna aasta tegijate valimine

Aasta tegijate auhindade andmise eesmärgiks on tunnustada ja levitada kodanikuühiskonna-alaseid paremaid praktikaid. Kandidaate saavad esitada kõik soovijad, valiku nende seast teeb EMSLi nõukogu. Seekordseks tunnustamise teemaks oli koostöö – esile tõsteti inimesi ja organisatsioone, kes 2006. aasta jooksul ühendasid erinevaid ühiskonnasektoreid, –grupe ja rahvaid.

Aasta kodanikuühenduseks valiti MTÜ Tallinna Taaskasutuskeskus ühiskondliku missiooni ja ärimudeli ühendamise eest säästvate tarbimist propageerivaks sotsiaalseks ettevõtteks; avaliku võimu esindaja auhinna sai Välisministeeriumi arengukoostöö büroo esikujuliku koostöö eest kodanikuühendustega arengukoostöö edendamisel; aasta ettevõtteks valiti Paulig Baltic AS, kes koos MTÜga Töötähe on loonud töökohti puuetega inimestele. Aasta teoks tunnistati 2006. aasta septembris toimunud Tammsaare pargi kontsert kodanikualgatusete taasäratamise eest ning aasta missiooniinimese tiitel anti sotsioloog Juhan Kivirähale avalike esinemiste ja kommentaaride eest, mis on aidanud aastate jooksul kaasa kodanikuühiskonna põhimõtete juurdumisele Eestis. Tiitlid anti üle maikuus Toompea lossi valges saalis koos Riigikogu esimehe Ene Ergmaga, ettevõtmist toetasid Riigikogu Kantselei ning Avatud Eesti Fond ja BAPP, kelle toel osalesid kolm auhinnatut maikuus ülemaailmsel kodanikuühenduste konverentsil Šotimaal.

„Kodanikuaktiivsust on nii destruktiiivset, lammutavat, kui konstruktiivset, ülesehitavat. Konstruktiivse kodanikualgatusete tunnus võiks olla vastutus. Ülesehitav hoiak ei pea üldse tähendama mugandumist ümbritsevate seisukohtadega ja konfliktitust. Ühiskondliku diskussiooni algatamine ja ülalhooldamine on kahtlemata ülesehitav tegevus, vaatamata sellele, et vaba diskussioon sisaldab nii poolt-kui vastuargumente. Kodanikuühiskond võib olla ebamugav ja tal on palju tahke, kuid ta on õiglane ühiskond. Kodanikuühiskond kannab arusaama, et inimene ja tema aktiivsus on väärtuslik ja seisukohad väärt ärakuulamist.“

EMSLi nõukogu liige Barbi Pilvre aasta tegijate tunnustamise tseremoonia ettekandes.

INFO- JA TUGIPROGRAMM

Koolitus

Koolitustegevustes oleme loobunud üksikutest algtaseme koolituspäevade korraldamisest, mida 1990ndatel esimestena mittetulundusühendustele pakkuma hakkasime, kuid mida tänaseks teevad juba väga paljud teised organisatsioonid, eelkõige maakondlikud arenduskeskused. Ühepäevaseid koolitusi korraldasime 2007. aastal kolm: ühenduste juhtimisest, vabatahtlike kaasamisest ning meeskonna tugevdamisest (kokku 41 inimesele, rahastas Siseministeerium). Tellimuskoolitusi oli aasta jooksul kümme (kokku rohkem kui 150 inimesele), lisaks veel mitmeid esinemisi seminaridel ja teabepäevadel. Aasta jooksul uuendasime oma pakutavate koolituste loetelu, millega saab tutvuda www.ngo.ee/koolitus.

Plaanitud ei teostunud ideed gümnaasiumide ühiskonnaõpetuse õpetajate ning noorte koolitusteks, mille ideede väljaarendamiseks ei jätkunud aega ega inimesi. Aasta jooksul valmistasime ette pikemat edasijõudnute taseme juhtimiskoolitust ühendustele, selle rakendamine jääb 2008. aastasse.

Suvekool

EMSLi 9. suvekool toimus 7.-8. septembrini Viinistul, sel aastal koostöös Riigikantseleiga „Kaasamise akadeemia“ nime all. Osales 155 inimest ühendustest, ministereid, kohalikest omavalitsustest ja mujalt. Suvekooli eesmärkideks olid: suurendada osaleja-

Esmakordselt proovisime suvekoolis simulatsiooni läbiviimist, kus osalejad said kaasamisprotsessi etapid algusest lõpuni läbi mängida.

EMSLi PAKUTAVAD KOOLITUSED ÜHENDUSTELE, AVALIKULE SEKTORILE, ETTEVÕTETELE JA TEISTELE HUVILISTELE:

- Ülevaade kodanikuühiskonnast ja 3. sektorist
- Kaasamise paremad praktikad
- Avalike teenuste üleandmine
- Hea valitsemine vabaühendustes
- Nõukogu ja juhatuse arendamine
- Liikmete arendamine, kaasamine ja sisekommunikatsioon
- Kommunikatsioon vabaühendustes
- Meeskond ja tõhus suhtlemine
- Poliitikakujundamine, eestkoste ja lobi
- Analüütiliste kompetentside arendamine
- Miks ja kuidas kuuluda tulumaksusoodustuse nimekirja?
- Mittetulundusühenduste raamatupidamine ja majandusaasta aruande koostamine
- Olulised lepingud mittetulundusühenduse tegevuses
- Asjaajamine ja arhiivindus
- IT-juhtimine
- Projektijuhtimine
- Keskkonnaaruande koostamine
- Strateegiaarutelude läbiviimine
- Kaasamissimulatsioonide läbiviimine

Sisututvustused ja tellimine:
www.ngo.ee/koolitus

SUVEKOOLIS OSALENUTE TAGASISIDE:

- 90% hindas suvekooli programmi ja esinejaid heaks või väga heaks
- 96% ütles, et mõistab pärast suvekooli teise sektori tööd paremini
- 90% ütles, et sai uusi ideid ja praktilisi oskusi töös rakendamiseks
- 80% ütles, et leidis uusi tutvusi ja sõlmis koostöösideid
- 98% ütles, et neil oli suvekoolis hea ja tore olla

Loe lähemalt

www.ngo.ee/suvekool

te arusaamist partnerite tööst tulenevatest vajadustest ja võimetest, pakkuda uusi ideid ja praktilisi oskusi töös rakendamiseks, mille tulemusel paraneksid kaasamise-osalemise praktikad Eestis, aidata kaasa kogemuste vahetamisele ja koostöösidemete sõlmimisele osalejate vahel. Ettekandeid pidasid ja arutelusid juhtisid teiste seas Daniel Vaarik (Hill&Knowlton), Ain Aaviksoo (PRAXIS), Marje Luup (Iiseministeerium), Kalle Killar (rahandusministeerium), Daimar Liiv, Kristina Mänd ja Urmo Kübar (EMSL), Kadri Pau (Kodukant), Eimar Veldre (EÜL) jt.

Uue õppevormina oli kavas simulatsioon, kus kaasamisprotsessid hüpoteetilise näite põhjal läbi mängiti. Teisest päevast võtsid lõviosa enda alla praktilised õpitoad, kus kaasamise etapid (planeerimine, partneri valik, ühenduse liikmete ja sihtgruppide kaasamine, kommunikatsioon, eestkoste, otsustamine jne) detailsemalt läbi käidi. Lisaks tutvustati uuenduslikke kaasamismeetodeid, kaasamis-alaseid uuringuid, uue osalusveebi kasutamist ning läbi avatud kaasamisprotsessi valminud Kodanikuühiskonna sihtkapitali kontseptsiooni. Kõikidest ettekannetest ja õpitubadest sündisid konspektid, mis on õppematerjalina kasutatavad ka suvekoolis mitteosalenutele (www.ngo.ee/15211)

Alustavate ühenduste baaskoolituste sari

Mahult suurimaks koolitustööks oli EASi tellitud alustavate ühenduste baaskoolituste sari, mille raames toimus üle Eesti 23 kolmepäevast koolitust (sh. seitse vene keeles). Koolitusel osalenud said infot, millist mittetulundusliku organisatsiooni vormi valida; samm-sammulise juhendi, kuidas ühendust luua; millised seadused ühenduste tegevust mõjutavad ning kuidas nendega hakkama saada ja lepinguid vormistada; samuti maksudest ja raamatupidamise korraldamisest, aruandlusest ja igapäevategevusest - kuidas oma organisatsiooni arendada, inimesi motiveerida, rahastust leida ning millist tuge pakuvad ühendustele maakondlikud arenduskeskused. Lisaks kuulus koolitusse ülevaade kodanikuühiskonnast ja kolmanda sektori rollist selles. Loenguid ja seminare viisid läbi EMSLi pikaajalised koolitajad nagu Kaidi Holm, Kaido Floren, Saima Mänd, Agu Laius, Alari Rammo jt. Kokku said tänu neile koolitustele põhiteadmised ühenduste tegevuse käivitamiseks 311 inimest.

Trükised

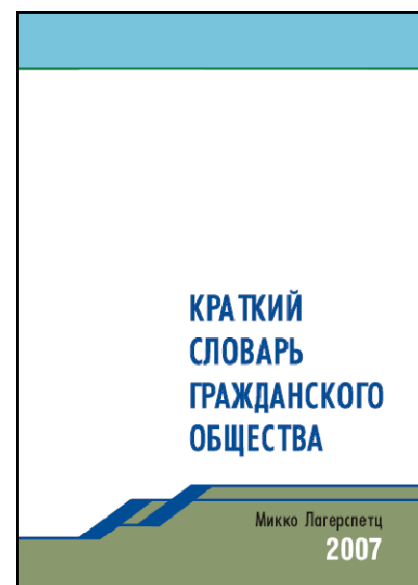
Jätkasime ka ühenduste tööks vajalike õppematerjalide väljaandmist. EMSLi käsiraamatute sarjas ilmus 2007. aastal BAPPi rahalisel toetusel Kaidi Holmi „Hea valitsemine: käsiraamat tänastele ja tulevastele vabaühenduste valitsejatele“. EASi tellimisel uuendasime infovoldikuid „Kuidas alustada mittetulundus-ühendust?“ ning „Raamatupidamine ja maksud Eesti mittetulundusühingutele ja siht-

asutustele“. Neljandana andsime välja põhjalikult täiendatud uue versiooni Mikko Lagerspetzi „Kodanikuühiskonna lühisõnastikust“, mis esmakordselt ilmus ka vene keeles. Selle ilmumist rahastas Siseministeerium. Kõik trükised on tasuta kättesaadavad www.ngo.ee/trykised.

Infoleht

EMSLi infoleht on ainus kodanikuühiskonna arengute teemale keskendunud väljaanne Eestis, mille eesmärgiks on kajastada nii Eestis kui ka teistes riikides toimuvaid olulisemaid sündmusi ja teemasid, tutvustada paremaid praktikaid ja uusi ideid, kujundada väärtusi ja anda nõuandeid tegevuse korraldamiseks. Sihtgrupiks on eelkõige vabaühendused ja avaliku võimu esindajad (riigi ja kohaliku tasandi poliitikud ja ametnikud), aga ka kodanikuühiskonna uurijad, õpetajad jt.

NOPPEID INFOLEHEST 2007:

Juba üle aasta on EMSL kirjutanud, joonistanud ja vaata et tantsugagi visandanud Siseministeeriumile tegevusi, kuidas Eesti kodanikuühiskonda arenguhüppeks valmistada. Ringiratast trampimiseks on idee siiani jäänud.

Alari Rammo „EKAKi büroo kiirendaks kodanikuühiskonna arengut“ (Nr. 1-2, lk. 14)

Koostöö edukus sõltub suurel määral ametniku valmisolekust teha oma töös natuke rohkem, kui eeldab otseselt tema ametijuhend. See tähendab valmidust astuda välja harjumuspärasest rollimudelitest, õppida tundma teisi võimalikke liitlasi ning aidata kaasa pooli liitvate koostöö-mehhanismide kujunemisele.

Erle Rikmann „Miks üks ametnik on hea kaasaja, teine mitte?“ (Nr. 1-2, lk. 10-11)

Valitsusele võib see olla heaks ettekäändeks juhul, kui nad ei soovi midagi teha – öelda, et kui olete ükskord omavahel kokku leppinud, küll me siis ka reageerime. Vastus oleks, et mõneti võib ju olla ka tore, kui kõik poliitikud omavahel kokkuleppele jõuaksid, keda neist valida peaks. Loomulikult ei juhtu seda kunagi.

Doug Rutzen „Sihtkapital peab tulema erakordselt strateegiline“ (Nr. 1-2, lk 4-5)

Uksikannetajad soovivad tavaliselt, et nende raha läheks vahetult tegevusteks, mitte aga kulude katteks nagu palgad, üür ja muu selline. Kuid need on hädavajalikud, et organisatsioon võiks tulemusi saavutada. Kui soovitakse, et ühendused oleksid sama tulemuslikud kui ettevõtted, tuleb meid ka samamoodi rahastada. See tähendab vabadust teha oma rahaga seda, mida vaja.

Robert Egger „Meritähed ja juhuslikud heateod“ (Nr. 3-4, lk. 8-11)

Põhjus, miks läbirääkimistel ei olda päris avameelne, võib olla ka kartus, et teine pool ei saa kõigist meie jaoks olulistest asjadest aru. Ehk ei tundu need ka alati kõige „nooblimad“ põhjendused, kuigi on meile olulised. Nõnda räägitakse üht, kuid selle taga on mingi olulisem, sügavam põhjus – ja tekib info asümmeetria. Et seda lahendada ja tulemust saavutada, on vaja püüda võimalikult palju teisi pooli mõista ja mitte halvustada. Nõudmisi esitades peaks olema realistlik, kompromisse pakkudes esmalt uurima, mida teisel ikka tegelikult vaja on.

„Mida õpetas „Kaasamise katselabor“?“ (Nr. 3-4, lk 12-13)

2007. aastal kimbutas infolehe väljaandmist EMSLi töötjõu vähesus. Aasta alguses püüdsime seda lahendada toimetamisteenuse sisseostmisega, kuid see ei toimunud – osalt seetõttu, et napib inimesi, kes lisaks ajakirjanduslikele oskustele valdaksid ka teemat ning omaksid aega; osalt meie endi väheste kogemuste tõttu sellist tööd juhendada. Nõnda lahenes probleem alles teisel poolaastal uue kommunikatsioonijuhi tööleasumisega ning 2007. aasta numbrid ilmusid septembris ja novembris topeltmahus, tiraažiga vastavalt 1500 ja 2500.

Keskseteks teemadeks olid vabaühenduste rahastamine (seejuures eriline tähelepanu loodaval Kodanikuühiskonna sihtkapitalil), kaasamine, kohalik koostöö, uued algatused, vabaühenduste juhtimine, rahvusvahelisel arengud ja vabatahtlik tegevus. Infolehed on saadaval www.ngo.ee/infoleht.

Seevastu ilmus jaanuaris ja veebruaris kaks EMSLi erilehte „Manifest“, mis sisuliselt täitsid infolehega sama funktsiooni, aga ilmumise Eestis Päevalehe ja Postimehe lisalehtedena (tiraaž 100 000) jõudsid märgatavalt suurema lugejaskonnani.

Veebivärv www.ngo.ee ja elektroonilised infokirjad

www.ngo.ee jätkas tegutsemist kui kiireim ja põhjalikum ühenduste tegevust ja kodanikuühiskonna arenguid kajastav infovärv ning teabekeskus, kust soovijad saavad informatsiooni ühenduste asutamise ja tegevuse kohta ning kodanikuühiskonna-alastest dokumentidest ja uuringutest Eestis. Kodulehel on ka vene- ja ingliskeelne rubriik.

Rohkem kui kahekordistunud on uudiste maht kodulehel. Uuendusega on uudisterubriigil on nüüd ka RSS ehk voogesitus, samuti liideti veebivärvaga ühenduste eurofondide-alase koostöövõrgustiku lehekülge. Iga päev vaadatakse kodulehel keskmiselt tuhandet lehekülge, ligi pooled külastajad on korduvad ja jooksvalt pooled uued.

Veebivärava kaudu toimus ühenduste kaasamine Kodanikuühiskonna sihtkapitali kontseptsiooni, rahastamise hea tava jt. EMSLi seisukohtade kujundamisse; jooksvat täiendust on saanud teabekeskus (ühenduste asutamine, raamatupidamine, tulumaksusoodustuse saamine jne).

Iganädalaselt ilmub elektrooniline uudiskiri e-EMSL, mis sisaldab ühenduste tegevuseks olulist infot koolituste, rahastamisvõimaluste, ürituste, EMSLi ja tema liikmete tegemiste kohta. Infokiri jõuab rohkem kui 1500 adressaadile. Sügisel uuendasime põhjalikult e-EMSLi kujundust, muutes selle atraktiivsemaks ja paremini loetavaks. Iga kahe kuu tagant ilmuvad ka uudiskirjad inglise keeles, mille eesmärk

on hoida Eesti kodanikuühiskonna-alaste arengutega kursis lugejaid mujalt maailmast. 2008. aastal püüame paremini toime tulla venekeelse uudiskirja regulaarse väljaandmisega, mida on takistanud sobivate tõlkide vähesus.

Meedia

Meediatöö aitab saavutada EMSLi eesmärki levitada ühiskonnas laiemalt kodanikualgatusega seotud väärtuseid. Üks viis selliste arusaamade loomiseks on EMSLi enda tegevuste kajastamine ja selgitamine, teine on tutvustada ja kommenteerida teiste ühenduste ja laiemalt kodanikuühiskonnaga seotud teemasid. Meedia huvi nende teemade ja sealhulgas EMSLi tegemiste vastu suurenes 2007. aastal märgatavalt. Enim kajastamist leidsid viimastest nii ajalehtedes, raadios kui ka televisioonis vabaühenduste manifesti, Aasta Tegijate auhindade, Kodanikuühiskonna Sihtkapitali loomise teemad ning EMSLi avaldused seoses EKAKi kuulamise ärajätmisega veebruaris Riigikogus ja parteide sooviga suurendada oma riigieelarvelist rahastamist ning avaldus õiguskantsler Allar Jõksi toetuseks.

Rahvusvaheline tegevus

EMSLi rahvusvaheline tegevus kannab kaht eesmärki: esiteks sõlmida koostöösidemeid ning tuua Eestisse teiste maade kogemusi ja ideid kodanikuühiskonna arendamisel; teiseks levitada Eesti kogemusi. See eeldab kursisolekut olulisemate algatuste ja arengutega, suhtlemist teiste organisatsioonidega, osalemist rahvusvahelistel üritustel, ilmutate uuringute ja teemakirjanduse lugemist jne – samas jälgides kriitiliselt, et osalemine ei muutuks asjaks iseeneses.

EMSL on ülemaailmse kodanikuühenduste liidu CIVICUS liige, Alari Rammo isikus osalesime ka märtsis asutatud Euroopa kodanikuühenduste liidrite võrgustiku Euclid tegevuses. Tõiseid kontakte oli kõige enam Inglismaa vabaühenduste liiduga NCVO (eelkõige nende Compacti ja meie EKAKi elluviimise teemal) ja rahvusvahelise ühenduste andmebaasi ja aruandlussüsteemiga GuideStar (eesmärgiga luua Eestisse sarnane süsteem); aga ka Inglismaa vabaühenduste juhtide liiduga ACEVO, USA ühenduste eestkostorganisatsiooniga Independent Sector, Johns Hopkinsi ülikooli kodanikuühiskonna uurimiskeskusega, Euroopa mõttekojaga ECNL jt.

Nõukogu liige Kristina Mänd ning büroo töötajad Urmo Kübar ja Alari Rammo esinesid ettekannetega rahvusvahelistel konverentsidel ja seminaridel Inglismaal, Šotimaal, Rumeenias, Soomes, Portugalis – eelkõige tuntakse jätkuvalt huvi Eesti kogemuste kohta EKAKi rakendamisel, tänavu lisandus Kodanikuühiskonna sihtkapitali teema, mille kohta kutsuti meid rääkima juba paralleelselt fondi kontseptsiooni väljatöötamisega. Olulisematest koolitustest osales Urmo Kübar juu-

MEEDIAKAJASTUSI:

„Kui erakonnad soovivad oma tulusid kasvatada, ei peaks nad seda kindlasti tooma näitena kodanikuühenduste toetamise suurendamisest.“

EMSLi nõukogu liige Kristina Mänd, kommenteerides erakondade soovi suurendada oma riigieelarvelist rahastamist aastas 60 miljonilt kroonilt 94 miljonile (september, www.ngo.ee/16604)

„Kui erakonnad häbenevad, et nad on teinud vähem kui praegu näha sooviks, siis on aus seda ka enne valimisi tunnistada ja põhjendada. Me ei taha poriloopimist ega ühegi erakonna eneseupitamist, vaid ausat ja avameelset arutelu sellest, kuidas avalik võim ja vabaühendused on endale võetud kohustusi täitnud – mis on tehtud, mis ja miks tegemata, mida sellest õppinud oleme ja kuidas edasi minna.“

EMSLi juhataja Urmo Kübar, kommenteerides koalitsiooni hääletega ära jäetud EKAKi rakendamise arutelu Riigikogus (veebruar, www.ngo.ee/12229)

„Kui Allar Jõks on julgenud ühiskonna avatuse eest seistes põhjustada poliitilistele ringkondadele ebamugavaid olukordi, on ta teinud oma tööd hästi ja seetõttu oleks tema väljavahetamine arusaamatu ning väga ähvardav sõnum poliitikutelt rahvale.“

EMSLi nõukogu liige Mall Hellam, kommenteerides Reformi- ja Keskerakonna plaani õiguskantsleri väljavahetamiseks (detsember, www.ngo.ee/20335)

„Seitsmendat aastat toimunud konverentsi tänavuseks teemaks oli vastutavus kui tee tulemusteni (*Accountability: delivering results*). Kuigi kõneldi ka valitsustest, äri sektorist, meediast ja rahvusvahelistest organisatsioonidest, oli põhitähelepanu suunatud just ühenduste endi vastutavusele – me ei ole alati ise sugugi nii ausad, demokraatlikud ja tulemuslikud kui teistelt ootame, kõlas üks sageli lavalt öeldud põhjendustest.

Probleem on olemas ja selge. Ometi illustreeris konverents, üks maailma esinduslikumaid kodanikuühenduste kogunemisi, ise pigem sedasama probleemi kui lahendust – püü keskenduda korruga hästi palju, ebamäärased eesmärgid, laialivalguvad arutelud, aastast aastasse samade probleemide jõuline ja isegi kuri väljatoomine, kuid vähe konkreetseid ja konstruktiivseid lahendusi. Ühendused kipuvad pahathti rohkem rääkima kui tegutsema.“

Urmo Kübar CIVICUSe maailmakonverentsist EMSLi infolehes nr. 1-2/2007

nis Suurbritannia vabaühenduste suvekoolis „Charity Fair“ ja detris USAs Independent Sectori korraldatud eestkostekoolitusel.

Eestis korraldasime veebruaris teabepäeva siin asuvatele saatkondadele, kus andsime ülevaate siinse kodanikuühiskonna olulisematest arengutest. Norra saatkonnaga tegime koostööd EMP finantsmehhanismi vabaühenduste fondi käivitamiseks; Norra, USA ja Suurbritannia saatkonnad toetasid novembris 5. kodanikuühiskonna konverentsi läbiviimist. Septembris korraldasime kolmepäevase visiidi Albaania valitsuse delegatsioonile, kes soovis õppida Eesti kogemustest mittetulundussektori arendamisel ja kodanike kaasamisel. Lisaks pidasime ettekandeid Eestis käinud huvilistele Prantsusmaalt, Saksamaalt, Mongooliast, Montenegrost ja mujalt.

Traditsiooniliselt koostasime USAID mittetulundusühenduste jätkusuutlikkuse indeksi Eesti raporti, mis avaldatakse 2008. aasta maikuuks (www.ngo.ee/indeks). Samuti kirjutas Urmo Kübar Eestit puudutava osa ECNLi analüütiku Katerina Hadzi-Miceva artiklisse „Legal and institutional mechanisms for cooperation“.

Terve Eesti Sihtasutuse asutaja Riina Raudne tutvustamas EMSLi teabepäeval saatkondadele HIV-ennetusprogrammi töökohtadel.

LIIKKEPROGRAMMI JA SISE

Liikmed

EMSLi liikmeskond kasvas 89 organisatsioonile. Aasta jooksul liitusid MTÜ Arengukoostöö Ümarlaud, Heategevusfond Dharma, MTÜ Eesti Demokraatia Uuendamine, Eesti Õpilasesinduste Liit ning Tallinna Puuetega Inimeste Koda; väljaastujaid ei olnud. Liikmemaksu, mille suuruse otsustab iga liige ise, tasus aasta lõpuks 86 organisatsiooni, liikmemaksudest laekuv summa kasvas aastaga 71,6 tuhandelt kroonilt 91,2 tuhande kroonini.

Liikmete üldkoosolek toimus 12. aprillil, osales (kas otse või volikirja alusel) 52 organisatsiooni. Üldkoosolekul kinnitati 2006. majandusaasta aruanne ja muudatused EMSLi põhikirjas, samuti valiti uusi liikmeid EMSLi nõukokku ning anti ülevaade komisjonide tööst, milles EMSL osaleb.

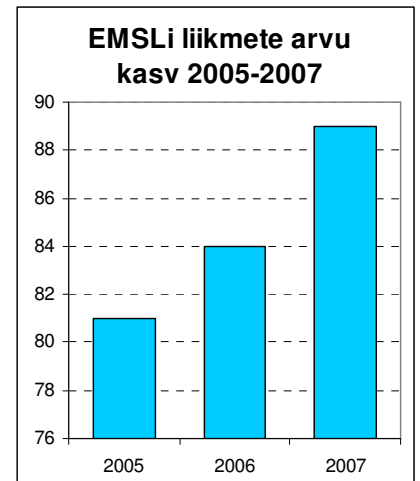
Liikmetega suhtlemine on toimunud jooksvalt, nii liikmekülastuste kui kohtumiste näol, veel enam aga telefoni ja e-posti teel – olgu teemaks siis EMSLi seisukohtade kujundamine või konkreetse liikme probleemide lahenduste leidmine. Üha rohkem liikmesorganisatsioonid kasutavad võimalust levitada oma infot EMSLi kanalite kaudu. Uusi suuremaid liikmeteenuseid ei lisandunud, ühena võib mainida tasuta osalemist koolitustel, mida pakkusid mõned partnerorganisatsioonid.

Nõukogu ja büroo

EMSLi kõrgemaks juht- ning järelvalveorganiks üldkogude vahelisel ajal on liikmete valitud nõukogu. 2007. aastal täitus kolme-aastane nõukogu liikme periood Lagle Parekil, Uku Lemberil, Jaan Manitskil ja Rein Voogil, neist kolm viimast ei kandideerinud uueks perioodiks.

EMSLi nõukogu esimehena jätkas 2007. aastal Lagle Parek.

MIKS LIITUSID EMSLiga?

Arengukoostöö Ümarlaud:

„Eelkõige soovime panustada ühisesse avaliku poliitika kujundamisse. Usume, et üheskoos on suurem jõud ja ka võimalused kui üksi. Lisaks soovime saada pidevat informatsiooni üritustest ning kohalikest ja rahvusvahelistest rahastusvõimalustest. Boonusks on odavamad koolitused ja seminarid.

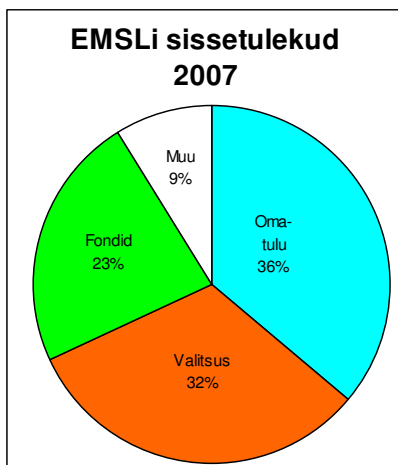
Leiame, et indiviidi hoiakutel, teadmistel ja väärtustel on oluline roll riigi poliitika kujundamises. Iga Eesti kodanik peab olema teadlik ka väljaspool riigi piire toimuvast. On kitsarinnaline arvata, et teiste häda jääb meist kaugele ja mõju ei avalda. Pikemas perspektiivis oleme kõik ühiskondlikult vastutavad oma linna, maakonna, riigi, regiooni ja ülemaailmse heaolu ja arengu eest ning EMSLi abiga suudame seda ka paremini saavutada.“

EMSLi TOETAJAD 2007

- Avatud Eesti Fond
- Balti-Ameerika Partnerlusprogramm
- EAS
- Siseministeerium
- Riigikantselei
- Norra, USA ja Suurbritannia saatkonnad
- Eesti Päevaleht
- Sokos Hotel Viru
- Tartumaa Põllumeeste Kogu

Eraisikud:

- Jüri-Ott Salm
- Kristina Mänd
- Mall Hellam
- Monika Salu
- Reet Valing
- Kaido Floren
- Mare Sikkut

12. aprillil toimunud üldkoosolek valis vabanenud kohtadele Lagle Pareki, kes jätkab nõukogu esimehena, ning Hill&Knowlton Eesti juhataja Daniel Vaariku (esindab Heateo Sihtasutust), Eesti Ekspressi ajakirjanik Barbi Pilvre ja valimise ajal ülemaailmses kodanikuühenduste liidus CIVICUS töötanud EMSLi endise juhataja Kristina Mäni. Nõukogu pidas 2007. aastal viis koosolekut, mille protokollid on saadaval www.ngo.ee/noukogu.

EMSLi igapäevategevust korraldavas büroos toimus aasta jooksul samuti mitmeid muutuseid. Kevadel lahkus EMSLi pikaajaline raamatupidaja Malle-Mai Klausen, tema asemel hakkas raamatupidamisteenust osutama Janek Keskküla OÜ-st Baker Street. Senine kommunikatsioonijuht Alari Rammo keskendus aasta teisest poolest EKAKiga seotud arendustegevustele. Kommunikatsiooni alal asus suvel tööle Eneli Vilismäe, kes aga lahkus novembris ning seda tööd jätkas Kadi Maria Vooglaid. Lahkus ka koolitusjuht Edydt Johanson, kelle kohal töötab alates detsembrist Elina Kivinukk. EMSLi juhataja ametikohal jätkas Urmo Kübar.

Projektijuhtidena töötasid 2007. aasta jooksul EMSLis Marit Otsing (vabauhenduste manifest), Eha Paas (kohaliku tasandi eestkoste), Agu Laius (eurofondide võrgustik ja Kodanikuühiskonna Sihtkapitali kontseptsioon), Tiit Riisalo (ühenduste riigipoolne rahastamine) ja Elina Kivinukk (kodanikuühiskonna konverents). Samuti võib EMSLi meeskonda lugeda vabatahtliku konsultandina töötava juristi Kaido Floreni ning rohkem kui tosin koolitajat.

Rahastamine

EMSLi eelarve maht kasvas võrreldes 2006. aastaga 67%: 2,1 miljoni kroonilt 3,5 miljoni kroonile. Suure kasvu taga olid eelkõige mõned lisandunud suuremahulised tegevused nagu kodanikuühiskonna konverents, alustavate ühenduste baaskoolitused ja vabauhenduste manifest. Aruandeaasta tulem oli 268 816 krooni (2006. aastal 197 132 krooni).

Oleme pidanud oluliseks suurendada oma eelarves omateenitud tulude osa, mis vähendab sõltumist projektirahastusest. 2007. aastal moodustas ürituste osalustasudest, koolitustest ja teistest osutatud teenustest, trükiste müügist, liikmemaksudest ja annetustest laekunud raha 36% EMSLi eelarvest. Valitsuse sihtfinantseerimisest tuli 32% ning fondidelt 23% EMSLi sissetulekutest.

Mitmesugused tegevuskulud olid kokku 2,2 miljonit krooni ning tööjõukulud 978 366 krooni.

FINANTSARUANNE

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

TEGEVJUHTKONNA DEKLARATSIOON

Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu (edaspidi EMSL) tegevjuhtkond deklareerib oma vastutust lehekülgedel 28-36 raamatupidamise aastaaruande koostamise eest ja kinnitab, et:

- ✓ raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga;
- ✓ raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt EMSL finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;
- ✓ kõik teadaolevad olulised asjaolud, mis on selgunud aruande valmimise kuupäevani, on raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt arvesse võetud ja esitatud;

EMSL on jätkuvalt tegutsev.

Tallinnas, 16.05.2008. a.

Urmo Kübar

Juhataja

BILANSS

	Lisa	31.12.2007	31.12.2006
<hr/> A K T I V A			
KÄIBEVARA			
Raha		754 678	931 978
Ostjate tasumata summad	Lisa 2	24 320	4 317
Viitlaekumised		0	1 256
KÄIBEVARA KOKKU		778 998	937 551
PÕHIVARA			
Muud põhivarad (jääkmaksumuses)	Lisa 3	31 238	51 078
PÕHIVARA KOKKU		31 238	51 078
A K T I V A K O K K U		810 236	988 629
<hr/> P A S S I V A			
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED			
Võlad tarnijatele		21 982	58 764
Maksuvõlad	Lisa 6	22 318	1 021
Võlad töövõtjatele		32 181	1 419
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	Lisa 5	185 239	647 725
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		261 720	708 929
NETOVARA			
Eelmiste aastate tulem		279 700	82 568
Aruandeaasta tulem		268 816	197 132
NETOVARA KOKKU		548 516	279 700
P A S S I V A K O K K U		810 236	988 629

TULEMIARUANNE

	Lisa	31.12.2007	31.12.2006
Tegevustulud			
Müügitulu	Lisa 7	44 533	214 543
Muud tulud (sihtfinantseerimine, liikmemaksud, annetused)	Lisa 7	3 442 342	1 943 430
Kokku äritulud		3 486 875	2 157 973
Tegevuskulud			
Mitmesugused tegevuskulud	Lisa 8	2 201 153	1 060 159
Tööjõukulud	Lisa 9	978 366	884 495
Akumuleeritud põhivara kulum		41 760	17 614
Muud ärikulud		186	0
Kokku ärikulud		3 221 465	1 962 268
ÄRIKASUM (-KAHJUM)		265 410	195 705
Finantstulud			
Intressitulud		3 294	0
Muud intressi- ja finantstulud		112	1 427
Kokku finantstulud		3 406	1 427
Finantskulud			
Intressikulud		0	0
Kahjum valuutakursi muutusest		0	0
Finantskulud kokku		0	0
Kasum (-kahjum) majandustegevusest		268 816	197 132
ARUANDEAASTA TULEM		268 816	197 132

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

	Eelmiste perioodi- de jaotamata tu- lem	Kokku
Seis 01.01.2006	82 568	82 568
2006. a tulem	197 132	197 132
Seis 31.12.2006	279 700	279 700
Seis 01.01.2007	279 700	279 700
2007. a tulem	268 816	268 816
Seis 31.12.2007	548 516	548 516

RAHAVOOGUDE ARUANNE

	2007	2006
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST		
Aruandeaasta tulem	268 816	197 132
Korrigeerimised (+/-)		
Põhivara kulum ja allahindlus	41 760	17 614
Tegevuskasum enne käibekapitali muutust	310 576	214 746
Nõuded ostjate vastu (+/-)	-20 003	20 083
Viitlaekumised (+/-)	1 256	858
Sihtfinantseerimine (+/-)	-462 486	-128 481
Võlad tarnijatele (+/-)	-36 782	19 663
Maksuvõlad (+/-)	21 297	1 021
Võlad töövõtjatele (+/-)	30 762	-1 540
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST KOKKU	-155 380	126 350
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST		
Põhivara soetamine	-21 920	-63 847
RAHAVOOD FINANTSEERIMISEST	-21 920	-63 847
RAHAVOOD FINANTSEERIMISEST		
Rahavood finantseerimisest	0	0
RAHAVOOD FINANTSEERIMISEST KOKKU	0	0
RAHAJÄÄGI KOGUMUUTUS	-177 300	62 503
RAHA ALGJÄÄK	931 978	869 475
RAHA LÕPPJÄÄK	754 678	931 978

Raamatupidamise aastaaruande lisad

LISA 1. RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE KOOSTAMISEL KASUTATUD ARVESTUSMEETODID JA HINDAMISALUSED

EMSL 2007. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

EMSL tulemiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1 alusel. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides.

Finantsvara ja –kohustused

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühiajalisi pikaajalisi nõudeid. Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühiajalisi ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantsvara ja –kohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi. Finantskohustused kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid, lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite ja rahaturufondi osakuid, millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Nõuded ostjate vastu

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud müüdud toodangu kulus. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 180 päeva võrra, on kantud kuludesse täies ulatuses. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisenähtena.

Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 7 000 krooni ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid

kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale. Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit. Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

Materiaalse põhivara grupp	Kasulik eluiga
Maa	ei amortiseerita
Ehitised ja rajatised	10 - 20 aastat
Seadmed	4 - 6 aastat
Sõidukid	3 - 4 aastat
Muu inventar	2 - 3 aastat

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevates perioodides. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine; amortiseerimist alustatakse uuesti hetkest, mil vara lõppväärtus on langenud alla tema bilansilise jääkmaksumuse.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha. Kui asendatava komponendi soetusmaksumus ei ole teada, hinnatakse maha kantavat maksumust lähtudes asendamise hetke soetusmaksumusest, arvestades maha hinnangulise kulumi.

Tulude arvestus

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta. Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastava nõudeõiguse tekkimisel.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil - äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud ärikasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuse saldode muutused.

Sihtfinantseerimine

Organisatsioon on lähtunud sihtfinantseerimiste kajastamisel brutomeetodist. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsibist. Saadud summasid kajastatakse tuluna kui ettevõtte aktsepteerib finantseerimisega kaasnevaid tingimusi ja kavatseb neid täita ning finantseerimise summa on usaldusväärselt määratav ja selle laekumine on tõenäoline. Saadud toetus kajastatakse tulemiaruanDES tuluna.

Varade sihtfinantseerimisel võetakse soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses; varade soetamise toetusena saadud summa kajastatakse bilansis kohustusena, mis kantakse tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Mitterahalise toetusena saadud vara võetakse bilansis arvele tema õiglasel väärtusel. Tekkiv kohustus kantakse tuludesse vara järelejäänud kasuliku eluea jooksul.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansi kuupäeva, 31. detsembri 2007 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

LISA 2. NÕUDED OSTJATE VASTU

Nõudeid ostjate vastu on bilansipäeva seisuga summas 24 320 krooni (eelmisel majandusaastal 4 317 krooni). Ostjatel laekumata summasid on bilansis hinnatud lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest.

LISA 3. MATERIAALNE PÕHIVARA

Põhivara amortisatsiooni arvestamisel rakendatakse lineaarset amortisatsiooni arvestamise meetodit. Amortisatsiooni arvestatakse üks kord kuus. Väheolulise maksumusega materiaalne põhivara on soetusmaksumusega alla 7 000 krooni.

	Inventar	Kokku materiaalne põhivara
Soetusmaksumuses 31.12.2006	197 851	197 851
Soetamine (+)	21 920	21 920
Mahakandmine (-)	0	0
Soetusmaksumuses 31.12.2007	219 771	219 771
Akumuleeritud kulum 31.12.2006	146 773	146 773
Aruandeaastal arvestatud kulum (+)	41 760	41 760
Mahakantud põhivara kulum (-)	0	0
Akumuleeritud kulum 31.12.2007	188 533	188 533
Jääkmaksumuses 31.12.2006	51 078	51 078
Jääkmaksumuses 31.12.2007	31 238	31 238

LISA 4. TULEVASTE PERIOODIDE TULU SIHTFINANTSEERIMISEST

Sellel real on kajastatud sihtfinantseerimise ettemaksud, mis kuuluvad kulutamisele 2008. aastal. Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest kokku on 185 239 krooni.

LISA 5. SIHTFINANTSEERIMINE

Sihtfinantseerimise kohustuse saldo perioodi alguses	647 725
Aruandeaastal laekunud sihtfinantseerimine	2 794 257
Aruandeaastal kasutatud summad	3 256 743
Sihtfinantseerimise kohustuse saldo perioodi lõpus	185 239

LISA 6. MAKSUNÕUDED JA -KOHUSTUSED

Bilansikirjel Maksuvõlad on kajastatud maksuvõlad Maksu- ja Tolliametile kassapõhiselt seisuga 31.12.2007, mis käibemaksu puhul tekiks Käibemaksuseaduse alusel seisuga 20.01.2008 ja teiste maksude ja maksete puhul vastavate seaduste alusel seisuga 10.01.2008.

Maksuliik	31.12.2007		31.12.2006	
	Nõue	Kohustus	Nõue	Kohustus
Sotsiaalmaks		14 045		604
Töötuskindlustusmakse		369		17
Kinnipeetud tulumaks		7 353		400
Kohustusliku kogumispensioni makse		551		0
Kokku	0	22 318	0	1 021

LISA 7. TEGEVUSTULUD

Tulud on kajastatud tekkepõhiselt. Kauba müügi puhul on müügitulu tekkimise momendiks kauba omandiõiguse üleminek ostjale. Intressitulu on kajastatud tekkepõhiselt.

Tulud tegevusalade lõikes	2007	%	2006	%
Müük	44 533	1,28%	213 868	9,91%
Valitsuse sihtfinantseerimine	1 106 930	31,75%	746 151	34,58%
Projekt AEF	400 750	11,49%	110 112	5,10%
Projekt BAPP	400 830	11,50%	696 067	32,26%
Projekt NORRA	91 565	2,63%	0	0,00%
Projekt EAS	508 935	14,60%	152 132	7,05%
Projekt USAID	66 707	1,91%	32 524	1,51%
Muu	766 475	21,98%	127 521	5,91%
Annetused	8 983	0,26%	0	0,00%
Liikmemaksud	91 167	2,61%	79 598	3,69%
Kokku	3 486 874	100,00%	2 157 973	100,00%
Tulu riikide lõikes	2007	%	2006	%
Eesti	3 420 167	98,09%	2 157 973	100,00%
Mitte EL	66 707	1,91%	0	0,00%
Kokku	3 486 874	100,00%	2 157 973	100,00%

LISA 8. MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD

Mitmesugused tegevuskulud summas 2 201 153 sisaldab muuhulgas järgmisi suuremaid kulutusi: konverentsi korraldamine 281 795, infolehe väljaandmine 59 789, suvekooli korraldamine 53 006, trükised 114 083, lähetuskulud 75 534, majutus ja toitlustus 276 646, tõlketööd 61 640, seminari-
de korraldamine 71 911 jt.

LISA 9. TÖÖJÕUKULUD

Tööjõukulud summas 978 366 krooni sisaldab palgakulu 733 404 krooni ja sotsiaalmaksu- ning töötuskindlustuskulu summas 244 962 krooni.

MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRJAD

EMSL juhatus on koostanud 2007. a majandusaasta aruande. Kinnitatud majandusaasta aruanne koosneb tegevjuhtkonna deklaratsioonist, tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest.

Tegevjuhtkond allkirjastas 2007. a majandusaasta aruande 16.05.2008.a.

2007. a majandusaasta aruande kinnitas EMSLi üldkoosolek 16.05.2008.

Urmo Kübar
Juhataja

SÕLTUMATU AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS

Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit

Oleme auditeerinud Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilansi seisuga 31. detsember 2007 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta tulemiaruanne, netovara muutuste aruanne ja rahavoogude aruanne, aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne on lisatud meie poolt identifitseerituna käesolevale järeldusotsusele.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õiglane esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamislike hinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunde, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

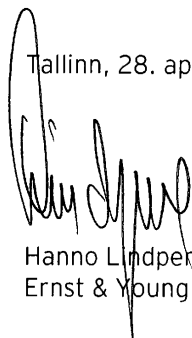
Märkusega arvamuse avaldamise alus

Me ei ole auditeerinud Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu raamatupidamise aastaaruannet seisuga 31. detsember 2006, kuna meid määrati ettevõtte audiitoriteks pärast seda kuupäeva. Meie poolt kasutatavad praktilised auditi protseduurid ei võimaldanud meil saada piisavat kinnitust nimetatud kuupäeva bilansi saldode õigsuse kohta. Bilansis seisuga 31. detsember 2006 kajastatud saldod mõjutavad 31. detsembril 2007 lõppenud aasta tegevuse tulemust ning rahavoogusid.

Märkusega arvamus

Meie arvates, välja arvatud nende võimalike paranduste mõju, millised oleksid võinud osutada vajalikuks, kui me oleksime saanud piisava tõendusmaterjali lõigus „Märkusega arvamuse avaldamise alus” kirjeldatud asjaolude kohta, kajastab lisatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu finantsseisundit seisuga 31. detsember 2007 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Tallinn, 28. aprill 2008

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hanno Lindpere', written over a faint circular stamp.

Hanno Lindpere
Ernst & Young Baltic AS